

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2933/27-4-2023)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Αναφορικά με την ειδική άδεια της παρ. 10 του άρθρου 6 της Κλαδικής ΣΣΕ που αιτήθηκε εργαζόμενη της Επιχείρησης:

- 1. Υποχρεούται η Επιχείρηση να εγκρίνει κάθε έτος την ειδική άδεια του άρθρου 6, παρ. 10 της Κλαδικής ΣΣΕ χωρίς την περιοδική νοσηλεία του συζύγου της αιτούσας εργαζομένης λαμβάνοντας μόνον υπόψη τη βεβαίωση από ΚΕΠΑ;*
- 2. Σε καταφατική περίπτωση, ποια είναι η διάρκεια κάθε φορά αυτής της αδειάς, δηλαδή μπορεί η εργαζόμενη να ζητήσει τη χορήγηση συνεχόμενης άδειας 22 ημερών και υποχρεωτικά να γίνει δεκτό το αίτημα της;*
- 3. Στην περίπτωση που νοσηλευτεί ο σύζυγος ποια είναι η διάρκεια αυτής της αδειάς, δηλ. μπορεί η εργαζόμενη να ζητήσει τη χορήγηση συνεχόμενης άδειας 22 ημερών και υποχρεωτικά να γίνει δεκτό το αίτημα της ή περιορίζεται η έγκριση της εν λόγο αδειάς στο χρονικό διάστημα της νοσηλείας;*

4. Ποια δικαιολογητικά για την έγκριση της ειδικής αδείας οφείλεται να προσκομιστούν;

5. Γενικότερα ποιες είναι οι προϋποθέσεις χορήγησης της εν λόγω αδείας;»

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

***

I. Σύντομο Ιστορικό

Για τη σύνταξη της παρούσας τέθηκαν υπόψιν μας από την ερωτώσα Δ.Ε.Υ.Α. τα κάτωθι πραγματικά περιστατικά: Εργαζόμενη της Δ.Ε.Υ.Α., έλαβε το έτος 2022 την ειδική άδεια του άρθρου 6, παρ. 10 της Κλαδικής ΣΣΕ, λόγω περιοδικής νοσηλείας του συζύγου της, συνεχόμενα από 04-04-2022 έως 09-05-2022 (διάρκεια 22 εργάσιμες ημέρες), προσκομίζοντας σχετική βεβαίωση από ιδιωτικό νοσηλευτικό ίδρυμα η οποία πιστοποίησε ότι η νοσηλεία ήταν από 03-04-2022 έως 09-04-2022 (7 ημέρες εκ των οποίων 5 εργάσιμες).

Το έτος 2023 κατέθεσε αντίστοιχο αίτημα για την έγκριση από τη Δ.Ε.Υ.Α. της ειδικής αυτής αδείας στο σύνολο των 22 ημερών αναφέροντας *«αιτούμαι την άδεια 22 ημερών, λόγω ιατρικής κατάστασης του συζύγου μου. Σας επισυνάπτω απόφαση ΚΕΠΑ»*.

Ήδη για το 2023 εγκρίθηκαν 5 ημέρες λόγω προγραμματισμένου χειρουργείου (εισήχθη στις 04-04-2023 και εξήλθε στις 06-04-2023).

Σημειώνεται ότι η πιστοποίηση από το ΚΕΠΑ μεταξύ άλλων αναφέρει ότι: *«από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το συνολικό ποσοστό αναπηρίας του ανέρχεται σε 85% κατά ιατρική πρόβλεψη, από 13-05-2022 έως 31-05-2024»* και *«κατά ιατρική κρίση χρήζει βοήθειας και συμπαράστασως ετέρου προσώπου»*. Επιπλέον σε σχετικό ιατρικό ενημερωτικό σημείωμα του συζύγου της που μας προσκόμισε μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι: *«...δεν δύναται να αυτοεξυπηρετηθεί και ως εκ τούτου χρήζει βοήθειας από συγγενικό πρόσωπο καθ' όλο το 24ώρο»*.

II. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο

---

1. Στον ν. **1069/1980** «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως» (Α' 191), και ειδικότερα στο **άρθρο 3 «Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου και Προέδρου»** ορίζεται ότι: «1. Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την επιχείρηση, διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους αυτής και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στην επιχείρηση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο. 2. Ειδικότερα το Διοικητικό Συμβούλιο: α) μεριμνά για τις υποθέσεις και τα συμφέροντα της επιχείρησης,....».

2. Σύμφωνα με την **Κλαδική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (εφεξής ΚΣΣΕ) της Π.Ο.Ε.-Δ.Ε.Υ.Α. έτους 2023**, στο άρθρο 6 παρ. 10, προβλέπεται ότι :*«10. Υπάλληλοι που πάσχουν ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που πάσχει από νόσημα το οποίο απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή χρήζει περιοδικής νοσηλείας δικαιούται ειδική άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες το χρόνο.»* Σύμφωνα δε με το άρθρο 6 της Κλαδικής ΣΣΕ οι άδειες που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο χορηγούνται υπό την αίρεση της **«εύρυθμης και κανονικής λειτουργίας της Υπηρεσίας»**.

3. Έτι περαιτέρω, στον ν. **4808/2021** *«Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής, άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις.»* (Α' 101), στο **άρθρο 26 «Ορισμοί»**, όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 219 του Π.Δ. 80/2022, προβλέπεται ότι: «στ) «Φροντιστής»: εργαζόμενος που παρέχει προσωπική φροντίδα ή υποστήριξη σε συγγενή ή πρόσωπο, που κατοικεί στο ίδιο νοικοκυριό με τον εργαζόμενο και που έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο.». Περαιτέρω, στο **άρθρο 29 «Άδεια φροντιστή (Άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158)»**, όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 222 του Π.Δ. 80/2022 ότι: «1. Κάθε εργαζόμενος που έχει συμπληρώσει έξι (6) μήνες συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου δικαιούται άδεια φροντιστή, όπως αυτός

ορίζεται στο άρθρο 219, για τη φροντίδα προσώπου, διάρκειας έως πέντε (5) εργάσιμων ημερών για κάθε ημερολογιακό έτος, εφόσον το πρόσωπο αυτό έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο, η οποία βεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας, δύναται να καθορίζονται οι σοβαροί ιατρικοί λόγοι, από τους οποίους προκύπτει η ανάγκη για σημαντική φροντίδα ή υποστήριξη του συγγενούς, το είδος της ιατρικής γνωμάτευσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου.».

4. Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων εξεδόθη η **με αρ. πρωτ. 47972/07-07-2021 Εγκύκλιος** του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με θέμα «Χορήγηση αδειών Μέρους ΙΙΙ, άρθρα 24-54 του ν. 4808/2021 (Α'101) για την προστασία της οικογένειας» η οποία επί του **άρθρου 29** διευκρινίζει τα εξής: «Κάθε εργαζόμενος που έχει συμπληρώσει έξι (6) μήνες συνεχόμενης ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου δικαιούται άδεια φροντιστή, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 26, για τη φροντίδα προσώπου, διάρκειας έως πέντε (5) εργάσιμων ημερών για κάθε ημερολογιακό έτος, εφόσον το πρόσωπο αυτό έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο, η οποία βεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση, για την οποία δεν προβλέπεται καταβολή αποδοχών. Η νέα αυτή άδεια στοχεύει στην υποστήριξη των εργαζομένων ανδρών και γυναικών - φροντιστών, ως προς την κάλυψη των σημαντικών αναγκών φροντίδας ή υποστήριξης, συγγενούς ή άλλου προσώπου για σοβαρό ιατρικό λόγο, διασφαλίζοντας ότι δεν θα εξωθούνται στην αποχώρηση από την αγορά εργασίας, εργαζόμενοι και κυρίως εργαζόμενες με αυξημένα οικογενειακά βάρη. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την περ. στ' του άρθρου 26 ως φροντιστής ορίζεται: «ο εργαζόμενος που παρέχει προσωπική φροντίδα ή υποστήριξη σε συγγενή ή πρόσωπο, που κατοικεί στο ίδιο νοικοκυριό με τον εργαζόμενο και που έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο. Επίσης **σύμφωνα με την παρ. δ' του άρθρου 26 ως συγγενής ορίζεται: «ο/η σύζυγος, ο/η σύντροφος με σύμφωνο συμβίωσης, τα τέκνα φυσικά ή θετά, οι γονείς, τα αδέρφια και οι συγγενείς εξ αγχιστείας στην ίδια γραμμή και στον ίδιο βαθμό.»**

5. Σύμφωνα δε με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.). (υπ' αρ. 83779 Υ.Α. του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων- ΦΕΚ Β' 4830/2022), στο **άρθρο 1** με τίτλο «**Κέντρο**

Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.)» ορίζεται ότι: «1. Στη Διεύθυνση Ιατρικής Αξιολόγησης του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.) λειτουργεί το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), το οποίο αποτελεί αποκεντρωμένη υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α. 2. Στο ΚΕ.Π.Α. λειτουργούν Υγειονομικές Επιτροπές (Υ.Ε.), οι οποίες στελεχώνονται από ιατρούς του Ειδικού Σώματος Ιατρών (Ε.Σ.Ι.) ΚΕ.Π.Α. και διακρίνονται σε Πρωτοβάθμιες (Α'Υ.Ε.) και Δευτεροβάθμιες (Β'Υ.Ε.), καθώς και Επιτροπή Δειγματοληπτικού Ελέγχου (Ε.Δ.Ε.) όλων των γνωματεύσεων.». Στο **άρθρο 2 «Σκοπός και Έργο του ΚΕ.Π.Α.»** ότι: «1. Σκοπός του ΚΕ.Π.Α. είναι η εξασφάλιση ενιαίας υγειονομικής κρίσης αναπηρίας για τα πρόσωπα που αιτούνται την αξιολόγησή τους από τις Υ.Ε. του ΚΕ.Π.Α. και η πιστοποίηση της αναπηρίας προς απόδειξη αυτής ενώπιον κάθε Αρχής και ενδιαφερόμενου. 2. Έργο των Υ.Ε. του ΚΕ.Π.Α. είναι: α) Η αντικειμενική και αμερόληπτη αξιολόγηση των αιτήσεων, του συνοδευτικού υλικού, των αξιολογούμενων και κάθε διαθέσιμης πληροφορίας, με σκοπό την έκδοση Γνωμάτευσης Αναπηρίας (Γ.Α.), β) ο χαρακτηρισμός των αιτούντων ως Ατόμων με Αναπηρία, γ) ο καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας, βάσει του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α.), δ) ο καθορισμός του ποσοστού ασφαλιστικής αναπηρίας, όπου αυτό προβλέπεται, ε) ο καθορισμός της διάρκειας πιστοποίησης της αναπηρίας, στ) η κρίση περί πληρότητας των απαιτούμενων ιατρικών προϋποθέσεων για την υπαγωγή της πιστοποιημένης αναπηρίας σε συνταξιοδοτικές, επιδοματικές, κοινωνικές και οικονομικές παροχές ή κοινωνικές υπηρεσίες που προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα Άτομα με Αναπηρία. 3. Έργο των Γραμματειών ΚΕ.Π.Α. είναι: (α) Η εξυπηρέτηση των πολιτών και η ενημέρωση των ενδιαφερομένων με σαφήνεια για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως προς την τηρούμενη διαδικασία πιστοποίησης στο ΚΕ.Π.Α., (β) η διοικητική υποστήριξη των Υ.Ε. καθόλη τη διαδικασία αξιολόγησης, (γ) η συνδρομή για την υποβολή αίτησης αξιολόγησης στις περιπτώσεις πολιτών με αδυναμία πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, μαζί με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) και τα Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.)».

III. Επί του ερωτήματος

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα. Καταρχήν, η ειδική άδεια 22 ημερών της παρ. 10 του άρθρου 6 της Κλαδικής ΣΣΕ Π.Ο.Ε.-Δ.Ε.Υ.Α. – Ε.Δ.Ε.Υ.Α. χορηγείται συμπληρωματικά με τις άδειες που προβλέπει η εργατική νομοθεσία (ήδη κωδικοποιημένο ΠΔ 80/2022). Οι ειδικές άδειες του άρθρου 6 της Κλαδικής ΣΣΕ χορηγούνται υπό την αίρεση της *«εύρυθμης και κανονικής λειτουργίας της Υπηρεσίας»*. Επομένως, **δεν θεσπίζεται καταρχήν δέσμια αρμοδιότητα (υποχρέωση) της Επιχείρησης** να χορηγήσει την σχετική άδεια (συνολικώς ή μερικώς), αλλά εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του οργάνου. Πάντως, σε κάθε περίπτωση, αρνητική/δυσμενής απόφαση πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς, ήτοι να προκύπτουν οι υπηρεσιακές ανάγκες που επιβάλλουν την απόρριψη του σχετικού αιτήματος σε συνάρτηση με τους λόγους υγείας που προβάλλονται κάθε φορά.

Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 1069/1980, για τα ζητήματα αυτά αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης, εκτός εάν η σχετική αρμοδιότητα χορήγησης αδειών έχει ανατεθεί από τον Ο.Ε.Υ. της Επιχείρησης στον Γενικό Διευθυντή σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 1069/1980. Η διαδικασία χορήγησης ή μη της ειδικής άδειας περατώνεται με την έκδοση σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιχείρησης (ή του Γενικού Διευθυντή, βλ. ανωτέρω), η οποία κοινοποιείται στον εργαζόμενο που υπέβαλε την αίτηση. Εξυπακούεται, ότι το Δ.Σ. της Επιχείρησης, μπορεί, εφόσον τούτο επιτάσσεται από λόγους εύρυθμης λειτουργίας της υπηρεσίας οι οποίοι αιτιολογούνται ειδικώς, να χορηγήσει τμηματικά την αιτηθείσα ειδική άδεια.

Περαιτέρω, από τη ρηματική διατύπωση της σχετικής διατάξεως της Κλαδικής ΣΣΕ συνάγεται ότι, η ειδική άδεια έως 22 ημερών ετησίως, χορηγείται σε υπαλλήλους που πάσχουν ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που πάσχει **α)** από νόσημα το οποίο απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή **β)** χρήζει περιοδικής νοσηλείας δικαιούται ειδική άδεια με αποδοχές. Υπό το πρίσμα, αυτό η ειδική άδεια έως 22 ημερών της ΚΣΣΕ δεν μπορεί να χορηγηθεί για λόγους γενικώς «ιατρικής κατάστασης» καθότι απαιτείται είτε α) νόσημα το οποίο απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος, είτε β) περιοδική νοσηλεία.

Πάντως, ο εργαζόμενος δικαιούται συμπληρωματικώς την άδεια φροντιστή του άρθρου 29 του ν. 4808/2021 (ήδη άρθρου 222 του Π.Δ. 80/2022), διάρκειας έως πέντε (5) εργάσιμων ημερών για κάθε ημερολογιακό έτος, εφόσον το πρόσωπο αυτό έχει ανάγκη σημαντικής φροντίδας ή υποστήριξης για σοβαρό ιατρικό λόγο, η οποία βεβαιώνεται με ιατρική γνωμάτευση.

Ως προς τα **δικαιολογητικά** που απαιτούνται για την χορήγηση της ειδικής άδειας έως 22 ημερών, και ενόψει του ότι η Κλαδική ΣΣΕ δεν καθορίζει τα ειδικά δικαιολογητικά που απαιτούνται (λ.χ. ιατρικές γνωματεύσεις κ.ο.κ.), εναπόκειται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης να εκτιμήσει, κατά την εξέταση σχετικής αιτήσεως εργαζομένου, εάν τα δικαιολογητικά που προσκομίζει ο εργαζόμενος είναι επαρκή για την διαπίστωση της συνδρομής των λόγων που προβλέπει η παρ. 10 του άρθρου 6 της ΚΣΣΕ. Κατά τη γνώμη μας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης θα πρέπει καταρχήν **να αναζητεί δικαιολογητικά, βεβαιώσεις γνωματεύσεις κ.ο.κ. που εκδίδονται από αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες (λ.χ. Κ.Ε.Π.Α.) ή από δημόσια νοσοκομειακά ιδρύματα, και να δέχεται ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα που προέρχονται από τις ως άνω δημόσιες αρχές και υπηρεσίες.**

Αθήνα 06-06-2023

Η γνωμοδοτούσα

Σβεtlάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

